

Курінь УСП ч. 14 «Спартанки»

Історія створення 14-го куреня УСП «Спартанки» в США

Курінь «Спартанки» був створений в 1959 році в м. Чикаго. Засновницями були 13 юначок, які переходили до старшопластунства і бажали продовжувати пластову працю у вже здруженому гуртку. Дівчата одразу включилися у виховну та адміністративну працю Чикагської Станиці. У 1969 і 1970 роках курінь значно зріс чисельно. На терені Чикаго курінь організував виставки українського мистецтва International Folk-Navy Pier, видав книжку «Молода Господиня» і далі продовжував виховну і адміністративну працю в Станиці. В 60-х роках відбулась посвята курінного прапора УСП «Спартанки».

В 1972 році до куреня вступили гуртки з Нью-Йорку і з Нью-Джерсі в числі 11, із їхньою першою курінною Лідією Прокоп. Новий гурток займався спортивними турнірами по станицях, а також в часі Свята Юрія. Вони щорічно організовували відбиванкові змагання у Вайлдвуд, Н.Дж., та традиційно проводили «Андріївський Вечір» по своїх станицях. З часом до куреня вступили гуртки з різних місцевостей, з Торонто, Філадельфії та Вашингтону. Ціллю куреня впродовж існування є провадити виховну працю в пластових уладах, приносити користь в громадській праці, та ширити фізично-атлетичний дух.

В 1994 році був затверджений сеньйорський курінь ч. 39 «Спартанки» з їхньою першою курінною Ромою Максимович. Курінь налічував 24 членкині з Нью-Йорку, Нью-Джерсі, Коннектикуту, Бостону, Філадельфії і Вашингтону.

Завданнями куреня були:

- Продовжувати виховну працю, працювати по станицях: пл. сен. Маргарета Нич — станична Ньюаркської Станиці, пл. сен. Наталка Сейлик — заступник станичної, пл. сен. Марта Навроцька-Торіеллі — гніздова.
- Щорічне переведення новацького Свята Юрія зі Станицею Ньюарк.
- В 1993 році пл. сен. Петруся Котляр-Паславська ініціювала і організувала перший Початковий Табір для новаків і новачок у віці 6-7 років і очолює його на переміну з пл. сен. Іцею Леуш, кожного року на «Вовчий Тропі» по сьогоднішній день. Включно з виховною працею, завдання сеньйорського куреня «Спартанки» є фінансово підтримувати пластову оселю «Вовчу Тропу» через особисті чи збіркові добровільні датки.
- Річна фінансова підтримка оселі «Вовча Тропа». Для цієї цілі сеньйорський курінь «Спартанки», під керівництвом пл. сен. Талі Даниш, зібрав понад \$3,500.

Курінна праця в громаді з початку 1990 років під проводом курінної Ані Тершаковець-Томко включала:

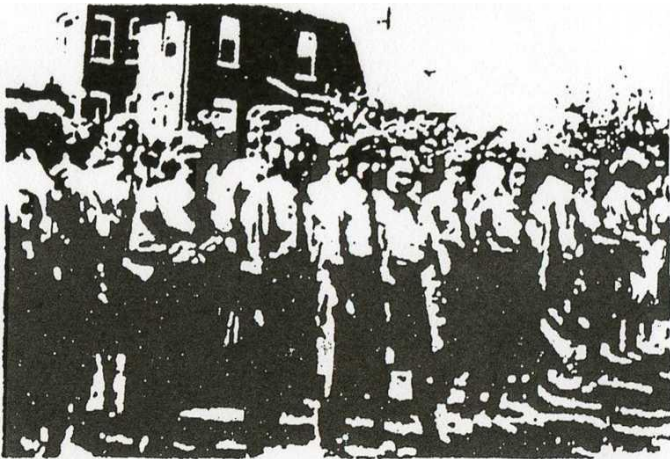
- Збирання добровільних внесків на підтримку української телевізійної програми «Контакт».
- Збирання фондів для організації «Приятелі Дітей», в сумі \$1,500, яка збирає і розвозить сиротинцям в Україні подарований одяг, ліки, вітаміни, та забавки.
- Заробіток з продажі печива, коляди, переведення «Миколаївського Вечора» було віддано організації «Приятелі Дітей».
- Спонсорство висвітлення українського фільму «Голод-33» в Нью-Джерсі, в 1994 році, та передання заробітку на частинне покриття коштів режисера Олеса Янчука.

Дещо з історії . . .

«Восени 1959-го року у вітром метеному місті Шикаго наш юнацький гурток дістав знак, що прийшов час на перехід до старшого пластуства. Був вибір - або розподілитися по різних куренях в інших містах, або записатися до «Сторожів рідного вогнища». Ніякий нам не імпував: розподілюватися прикро, бо ми були дуже зжиті, а існуючий курінь мав багато старших членів від нас. Тому ми створили свій власний курінь. А тому, що ми були такі завзяті й войовничі, то ми назвали себе «Спартанками». Нас було тринадцять, і виявилось, що тринадцять все не є нещасливе число! Ми не тратили часу заки зачали виконувати наші цілі: вести перед у виховній праці шикагської станиці і в спорті.

Роки скоро і корисно минали. Всі були активні

в станичні адміністрації і у виховництві. Відбували мандрівки й табори. З часом багато з нас повиїжджали з міста до вищих шкіл і повиходили заміж. Хоч нові члени прибували, стан куреня зменшився. Але в 1969 році відбулося велике відновлення куреня. Багато загублених одиниць виявили зацікавлення в занепадому курені. Старша пластунка Ірка Дурбак перебрала пост курінної від ст. пл. Ляиси Матійців-Еліяшевської. Ми відновили наш статус і рішили побільшити стан куреня. Це показалося легше, як ми сподівалися.

В 1970 році знову нас було тринадцять! І всюди було чути назву «Спартанки»:

- ми зорганізували виставку українського мистецтва в «International Folk Fair - Navy Pier», яку ми повторили п'ять разів;
- ми видали кухарську книжку «Молода господиня».
- ми створили курінні звичаї:
- річний з'їзд зі всіма колишніми «Спартанками»;
- дівочий вечір;
- весільна церемонія;
- прийняття нових членів.

Тим часом ми зачали комунікуватися з подругами в Нью Йорку, котрі бажали прилучитися до нас. В 1972 році на Курінній Раді ми прийняли членів з Нью Йорку і рівночасно створили другий гурток в курені. Сильно, красно, обережно і бистро ми дійшли до нинішнього дня, 13-го листопада 1976 року. Дійсно - думка, що число 13 є нещасливе тільки є забобони! Ми надіємося, що обидві станиці в Нью Йорку і в Шикаго мають користь з нас. Ми стараємося дотримуватися наших постанов: бути витривалими у праці і удосконалювати себе».

Історія 16-го старшопластунського куреня "Спартанки"

Заснований в 1927 році 16-ий Курінь УСП "Спартанки", жартом, зокрема в таборах, маршах і при інших виступах називаний "Спартою" ("Увага, струнко, СПАРТА йде!"), був твором на сім років старшого за нього 8-го дівочого куреня ім. кн. Ольги в Стрию. Подібно, як 8-ий Курінь, "Спартанки" головним чином були недавніми семінаристками РШ в Стрию, хоч були поміж ними також колишні учениці українських відділів державної гімназії та польської приватної дівочої гімназії, званої "Люкс".

Для історії варто записати імена засновниць Куреня, якими були:

Членки XVI кур. УСП на «Сагарі», б. Львова, на святі Юрія, 1929 р

Зліва: Ольга Волошкович-Веселовська, Ірена Скобельська-Калинович, Стаха Гупаловська-Мілянч, Стефа Костів-Кочій; (прізвище юнака невідоме)

- Стаха Гупаловська-Мілянч,
- Стефа Костів-Кочій,
- Ольга Луців,
- Іванка Улицька-Левицька,
- Олена Похмурська,
- Міля Мінів,
- Анда Бортник,
- Іванна Середницька-Борушенко,
- Мирослава Падох,
- Марія Юрків.

До них згодом долучилися: Іванка Винницька-Поточняк, Володимира Пристай-Савчинська, Ольга Гисяк, Соня Підсадочна, Гена Паславська, Ксеня Онуфрик-Іванчук, Іванка Яницька-Медвідь, Володимира Падох, Соня Чехут-Климкович, Соня Мішкевич-Припхан, Ольга Онуфрик, Стаха Людкевич, Стаха Садовська, Кліма Садовська, Іванка Мірчук, Ірена Коцко й чимало інших, які, закінчивши середню

школу, виїздили на вищі студії або на посаду. Чимало семінаристок не могло вступити до Куреня через загрозу втратити працю. Польська шкільна адміністрація була б не стерпіла, щоб учительки на "паньствовім хлібі" вдержували зв'язок із Пластом.

За здобутими інформаціями, першою курінною "Спартанок" була Стаха Гупаловська-Мілянч, а другою Стефа Костів-Кочій. Варто згадати, що до заснування Куреня причинилася участь свіжих матуранток — Стефи Костів і Іванки Улицької на другому з'їзді старших пластунів, що відбувся у Львові 25-26 грудня 1926 р. З того часу скріпилася акція побудови Уладу старшого пластунства, заснованого восени 1925 р.

Курінь тісно співпрацював зі старшим за себе 2-м Куренем Загоном Червона Калина та з 17-им Куренем, своїм однолітком, "Запорожці" й допомагав юнацьким куреням й цілому стрийському кошу в усіх його виховних, господарських і репрезентативних (пластові виступи) працях і завданнях. Зокрема, брав участь у всіх кошових, окружних і обласних, а то й власних таборах, прогуляках і зустрічах. Не пропускав ніколи ніяких загальних національних свят і інших імпрез, чи то сокільських, кооперативних, рідно-шкільних, просвітніх і інших. В останнім році курінь дуже подружився із 17-им куренем "Запорожці", тим більше, що члени 2-го куреня Загін Червона Калина були здебільшого поза кошем як студенти високих шкіл. Обидва курені часто відбували прогульки й влаштовували інші спільні імпрези. Допомогала в тому оркестра, зорганізована 17-им куренем, яка стала цінним набутком всієї Стрийщини, не лише Пласту. Зокрема, з 1928 р. обидва курені робили прогульки до сусідніх сіл з оркестрою на місцеві свята та забави. Треба сказати, що стрийські старшопластунські курені, крім свого пластування, присвячували багато часу й праці для допомоги кошеві й юнацьким куреням та підвищенню рівня громадського, культурного й національного життя, зокрема сіл Стрийщини. Ніколи раніше в Стрию зв'язок Пласту з громадою не був такий тісний, як після постанов старшопластунського Пласту.

(...) У 1927 р. постав у Стрию гурток старших пластунок "Спарта". Провідницею була Соня Мішкевич-Припхан, згодом Стефа Костів-Кочій. Членки: Іванка Середницька-Борушенко, Стаха Гупаловська-Мілянич, Іванка Улицька-Левицька, Іванка Мірчук, Ольга і Ксеня Онуфрик-Іванчук, Мілька Мінів, Гена Паславська, Манюся Новицька, Соня Підсадочна, Влодка Падох і Влодка Середницька-Базилевич, яку зустріла особливо важка доля. Активна діячка в курені "Спарта", абсолювентка української Учительської Семінарії у Стрию, була теж членкою Української Військової Організації - УВО. Арештована і засуджена за приналежність і діяльність в УВО, відбула три роки тюрми, а після звільнення працювала в Кооперативі Жіночих Робіт у Львові. З приходом большевиків була вивезена з родиною до Казахстану і після повороту з Казахстану померла у Львові 1964 р., на 51-му році життя.

Основниці XVI куреня УСП «Спартанки» в Стрию, 1927 р.

У I-му ряді зліва: Кліма Садовська-Винницька, Марія Юрків-Купчинська, Емілія Мінів, Евстахія Гупалоська-Мілянич, Влодка Падох, Анна Бортник.

Другий ряд: Стефанія Костів-Кочій, Іванка Улицька, Ольга Ступницька-Савчинська, Іванка Середницька-Борушенко, Ольга Гисяк-Пеленська

Згадати б ще, що хоч "Спартанки" не відновили своєї діяльності, все ж частина з них залишилася в Пласті, й чимало з них бере участь у праці Комітету Стриян в Нью Йорку.

Історія заснування 14-го куреня УСП «Спартанки» в Україні

“Провід куреня УСП ч.14 “Спартанки” повідомляє КБ УСП в Україні про з’єднання куреня УСП ч.14 “Спартанки. Курінна – Мелася Нич”

12 квітня 2008 року пластунками в Україні був відновлений 14-й курінь УСП «Спартанки».

Його відновницями стали:

ст.пл. Оля Гурняк,
ст.пл. Ірена Вонітова (Сисак),
ст.пл. Наталя Захарчук,
ст.пл. Олена Табун,
ст.пл. Катерина Вінтоняк

“Коли прийшов час прощатись з юнакуванням і переходити в старшопластунство, ми зрозуміли, що не бачимо себе в жодному, з існуючих в Україні, куренів. Нас було троє (Ірена Вонітова (Сисак), Катерина Вінтоняк та Олена Табун) і ми разом хотіли розвиватись і організовувати акції в комфортному середовищі. Ідея створювати новий курінь нам не подобалась, їх і так достатньо. І тому ми подумали про відновлення. Трошки часу і допомога гуглу і ми натрапили на 14! курінь, те ж число, що наш рідний

юнацький, ім. С. Крушельницької. Почитали історію, ознайомились з діяльністю і зрозуміли, що це те, що треба. Шлях відновлення був непростий, але в процесі до нас доєднались ще декілька однодумців. І до Дня Пласту 2008 року ми були готові, з документами, хустками і шевронами. Попереду було безліч роботи, випробувань і змін, але найважливіше, що ми були серед друзів і там, де було затишно.”

Першою курінною стала ст.пл. Катерина Вінтоняк. Курінь був представлений у двох станицях Львові та Тернополі. Членкині куреня брали активну участь в виховницькій діяльності та організації спеціалізованих вишколів та акцій у своїх станицях.

“Спартанки” в Україні обрали для себе кінну та вело спеціалізацію, організовували табори “Ревор” та “Герц”, щорічні спортивні змагання “Спартакіада” та “Кубок комтура”. Окрім того, велику увагу приділяли духовній праці, дівчата щороку організовували та проводили передвеликодні реколекції. Чисельність куреня щороку збільшувалась і спартанки ставали впізнаваними на території України.

Діяльність 14-го куреня УСП “Спартанки”

Щороку до куреня додавались нові членкині, але у 2013-2014 роках в курені відбувся великий приріст чисельності, серед них були: Софія Дацюк, Оксана Семенів, Ліля Артим, Анастасія Дум’як (Сворик), Килина Курочка, Ліна Федак, Таня Турецька, Анна Войтович, Анастасія Сохацька, Ірина Тимошенко (Занов’як) Софія Данилиха, Марта Крутень та Зоряна Яремко. З цього часу діяльність Спартанок набрала нових обертів, головним зацікавленням куреня стає спортивна, виховницька, адміністративна, благодійна та духовна праця.

Багато років поспіль Спартанки організовують відкриті “Спартакіади” для юнацтва, серію вишколів з маловідомих видів спорту “Спартанські ігри”, зимові мандрівки “Говерляна” долучаються до організації крайових таборів КВЕСТ та КМВТ “Говерля”, з 2015 року розпочали організовувати табори для дітей героїв АТО, долучаються до організації акції станичного та крайового рівня, таких як ДППП, Крайова Спартакіада, День Пластуна, а в 2017 році одразу 3 спартанки стали організаторами Ювілейної міжкрайової пластової зустрічі “Серед Лісу” у Німеччині.

На сьогоднішній день курінь в Україні офіційно представлений в двох станицях Львів та Тернопіль, але учасницями куреня також є старшопластунки з Івано-Франківська та Коломиї. Курінь налічує 26 членкинь, з яких 19 є повноправними Спартанками, окрім того щороку до куреня пише заяву близько 5-7 кандидаток.

2 квітня 2017 року в Домініканському соборі у Львові відбулась посвята курінного прапора “Спартанок” в Україні. Курінною хорунжою стала ст.пл.вірл. Анастасія Сохацька, а піхорунжими ст.пл.вірл. Анастасія Дворянська та ст.пл.вірл. Анастасія Слюсаренко.

Ідея та символіка

Курінне гасло

“Зі щитом! – Або на щиті!”, так членкині куреня вітаються між собою.

Барви куреня

чорна – символ обережності, благородності, мужності, самопожертви, постійності у випробуваннях;

золота – символізує світло, мудрість, могутність, а також чесноти: силу, вірність, чистоту, справедливість, милосердя і упокорення.

Курінна Візначка

Емблема жовтої дівчини Спартанки з жовтим надписом “Спартанки” на чорному тлі, яку носять на правому рукаві однострою.

Курінна хустка

Чорне тло з двома золотими пасами.

Курінна символіка:

Штуци та ремінь чорної барви, обручик, косичка на беретку курінних барв, безрукавка.

Курінний киптар – вишитий на чорному полотні.

Курінні ступені

Новобранка – кандидатка куреня

Ілотка - має чорну курінну хустину, обручик, косичку на беретку, штуци і ремін.

Чорна барва в Ілоток – це прийнятий виклик Великої Спарти і лише пройдена Агога винагороджується золотою барвою, яка ідентифікує їх як членкинь куреня.

Періетка - має повну курінну хустину, неповний шеврон та чорно-золоту косичку на беретці

Спартіатка – має повний шеврон

Курінні традиції

Супроводжують спартанок протягом усього пластування і є таємницями, які відкриваються на кожному ступені відповідно. Також є традиції пов'язані з дівич-вечором, весіллям та народженням діток)

Курінний прапор

На прапорі зображена спартанка у формі, як символ єдності та цілісності кожної спартанки з куренем. У неї в руках спис, на якому є стрічки кольорів прапору України. Кольорове волосся уособлює неповторність та особливість кожної Спартанки.

Гімн куреня

Що осінь нам, що нам зима,
У нас в серцях цвіте Весна,
У нас в серцях полумінь бжеє,
Спартанки ми, в долоні джеє!
Спартанки ми, в долоні джеє.

Відвага, гарт і сила рук,
Звільняє нас з неволі туг.
Підемо веї, без перепон.
Ми не дамо душі в полон!
Ми не дамо душі в полон.

Спартанки ми! А Спарта тут -
Де рідний край, де рідний люд.
Для нас життя це є любов,
Для нас життя - це гасло й зов!
Для нас життя - це гасло й зов.

Курінне назовництво

Термін	Застосування терміну в курені	Значення терміну в Давній Спарті
Спартіатки	3-й ступінь в курені. Повноправні членкині куреня.	Громадяни Спарти
Періетки	2-й ступінь в курені. Старшопластунки, які мають право носити курінну хустину, неповний шеврон та чорно-золоту косичку на беретці; Є членкинями куреня і мають прово голосу.	Вільне, негромадянське населення Спарти
Ілотки	1-й ступінь в курені. Старшопластунки, які мають право носити чорну курінну хустину, обручик, косичку на беретку, штуци і ремінь. Мають право дорадчого голосу.	Захисники Гели – фортеці
Новобранки	Кандидатки куреня, які пройшли свою Криптію	-
Герусія	Рада куреня. Контролюючий орган в курені	Члени Ради Старійшини
Геронтка	Курінна Спартанок	Член герусії
Ефорка	Координатор діяльності членкинь куреня в межах клеру	Наглядачі, що обирались раз на рік
Опікунка	Наставниця від періоду Новобранки до Спартіатки	-
Ефібея	Відповідальна особа в курені за новобранок	Спеціальна військова підготовка
Агога	Випробувальний термін членкинь куреня	Система виховання
Апела	Курінна рада	Щомісячні народні збори
Криптії	Процес переходу з ступеня на ступінь, церемоніали	Звичай полювання на ілотів
Агели	Табори, мандрівки , вишколи, заходи, які організовують Спартанки	Табори, де виховували обраних дітей
Сиситії	Збірки куреня, внутрішні акції куреня	Спільні обіди
Клер	Осередок	Земельний наділ в Спарті